

УДК 378.091.2(477)

ЧЕРКАШИНА Людмила Анатоліївна,

кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський
державний педагогічний університет»,
e-mail: ljuda_cherk@ukr.net

ЧЕРЕДНИК Олена Володимирівна,

керівник навчально-методичного відділу, кандидат
педагогічних наук, доцент кафедри управління
навчальними закладами ДВНЗ «Донбаський
державний педагогічний університет»
e-mail: 21raduga-duga21@mail.ru

АНАЛІЗ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ МАГІСТРІВ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ» У ВНЗ УКРАЇНИ

У статті висвітлено: теоретико-методологічні засади, особливості, принципи та досвід підготовки фахівця за магістерською програмою «Педагогіка вищої школи». Приділено увагу тенденціям розвитку вітчизняної університетської освіти в Україні в історичній площині та на сучасному етапі її розвитку, формуванню ергономічної компетентності на міждисциплінарній основі. Викладено погляди науковців щодо системи розвитку професійно-педагогічної етики у майбутніх викладачів, а також удосконалення змісту курсу «Етика викладача вищої школи», дидактичних особливостей викладання дисципліни «Фізична культура та психофізіологічний тренінг» підготовки магістрів за спеціальністю «Педагогіка вищої школи».

Ключові слова: *магістр, педагогіка вищої школи; викладач університетів; цикли; нормативні і вибіркові навчальні дисципліни; спеціальність; спеціалізація; фахівці.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Національна система освіти взяла шлях до євроінтеграції, у зв'язку з чим в освітніх ланках проходять реформаційні процеси. Тому, до освітян почали

пред'являтися європейські стандарти до їхнього професіоналізму і особистісних якостей. Ще одна проблема постала перед вищою школою – це мати серед штатних працівників спеціалістів, які відповідають фаховій підготовці, тобто викладачів для вищих навчальних закладів. Усвідомлюючи нагальну потребу у висококваліфікованих фахівцях ВНЗ, а також враховуючи сучасні вимоги до особистості викладача, що вимагає постійне самовдосконалення, саморозвиток і підвищення кваліфікації уряд країни видав постанову КМУ від 27 серпня 2010 р. № 787, в якій затверджена спеціальність 8.18010021 «Педагогіка вищої школи». І, починаючи з 2011/2012 н.р. новий перелік введено в дію. Відповідно до чинних вимог вищі навчальні заклади пройшли всі етапи підготовки ліцензійних справ і отримали відповідні документи на підготовку фахівців за спеціальністю 8.18010021 «Педагогіка вищої школи» [1].

Аналіз основних досліджень і публікацій. Вітчизняні вчені А. Андрющук, А. Бойко, А. Борисова, І. Буцик, Ю. Демідова, О. Євсюков, О. Ігнатюк, О. Ільченко, О. Коркішко, Л. Лебедик, Н. Приходькіна, О. Романовський, В. Сипченко ін. присвятили свої наукові праці саме вивченню питання підготовки магістрів за спеціальністю «Педагогіка вищої школи».

Формування цілей статті (постановка завдання). Узагальнити досвід, знайти спільні та відмінні риси з підготовки здобувачів освітнього рівня «магістр» за спеціалізацією «Педагогіка вищої школи» в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вищим навчальним закладам потрібні фахівці, які пройшли навчання за спеціальністю «Педагогіка вищої школи» (нова на 2016–2017 н.р. – *спеціальність: 011 Науки про освіту, спеціалізація: педагогіка вищої школи*) і мають право викладати дисципліни з відповідного профілю. Раз постав попиту на викладачів, то паралельно з їхньою підготовкою виникає низка нагальних проблем, які намагаються вирішити досвідчені фахівці вищої школи. Так, Л. Кайдалова, Н. Щокіна діляться досвідом підготовки магістрів за вищезазначеною спеціалізацією у Національному фармацевтичному університеті. Згідно навчального плану, здобувачі вищої освіти освітнього рівня «магістр» вивчають такі дисципліни: педагогіка вищої школи, педагогічна майстерність викладача, педагогічні технології, педагогічна психологія, історія освіти, університетська освіта, стандарти вищої освіти і управління якістю, методологія і логіка наукових досліджень, державне регулювання освітньої діяльності, філософія освіти, інформаційні технології в освіті, культура мовлення, викладання яких закріплено за відповідними кафедрами. Авторами зазначено, що теоретичний матеріал подається у формі лекцій-дискусій, проблемних і бінарних лекцій. Викладачі на практичних заняттях перевагу віддають новітнім технологіям таким як: мікровикладання, тренінги, робота в парах, взаємонавчання та ін. Для виконання завдання самостійної та магістерської роботи колективом кафедри педагогіки і психології розроблено методичні рекомендації, у яких висвітлено підготовку магістрантів до виконання творчих завдань, розробці навчальних матеріалів до занять, аналізу літератури і документів, а також викладено всі етапи до написання і захисту випускової роботи. Л. Кайдалова, Н. Щокіна впевнені, що підготовка фахівців за даною спеціальністю обумовлена модернізаційними освітніми процесами і необхідністю підготовки викладачів для ВНЗ [2].

Професором І. Зайченком із Національного університету біоресурсів і природокористування України (НУБіП України) викладено досвід та запропоновано орієнтовну структуру дисципліни «Етика викладача вищої школи». Бюджет часу на її викладання складає 2 кредити – 72 год., з них лекцій – 10 год., семінарських занять – 10 год., СРС – 52 год. Групою науковців було розроблено перший навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів «Етика викладача вищої школи» (2013 р.), рекомендований МОН України у повній відповідності до ДСВО. Програмою передбачено вивчення тем: 1. Предмет, мета і завдання курсу «Етика викладача вищої школи»; 2. Етико-педагогічні ідеї в зарубіжній і вітчизняній педагогічній думці; 3. Моральна свідомість особистості педагога. 4. Етика керівника вищого навчального закладу. 5. Етика діяльності викладача вищого навчального закладу. У навчальному виданні представлено узагальнену модель професійних

якостей, а також розкрито рушійні сили формування іміджу викладача ВНЗ. Наприкінці посібника вміщено глосарій, іменний і предметний покажчик. Заслужують увагу додатки: 1. Етичний кодекс українського педагога. 2. Рекомендації щодо зовнішнього вигляду (дрес-коду) працівників Секретаріату Кабінету Міністрів України. 3. Уривки з книги Стіва Накамоти «Геній спілкування. Як ним стати?». Вважаємо, що вищевказана дисципліна потрібна не тільки магістрантам, а й викладачам і здобувачам освітнього рівня «бакалавр» для винайдення індивідуальності, підкреслення неповторності, особистого іміджу і шарму [3].

Проаналізовані нами «Рекомендації щодо зовнішнього вигляду...» дають підстави зазначити, що костюм держслужбовців повинен бути акуратним, стриманим, охайним, елегантним, підкреслювати індивідуальність. У документі перелічені стандартні набори одягу для чоловіків і жінок з існуючими певними обмеженнями до конкретних деталей гардеробу для обох статей та відповідати місцю, часу і характеру їхньої діяльності. Зазначено, що у підборі ділового вбрання слід враховувати: особливості фігури, колір шкіри, очей, волосся, вік. Зовнішній вигляд держслужбовців має бути доглянутим, з відчуття міри. Звернуто увагу на те що краще вдягатися просто і знайти власний стиль [4].

Проблеми та перспективи підготовки магістрантів за спеціальністю «Педагогіка вищої школи» розглянуто І. Драч. Під час аналізу ОКХ авторка знайшла невідповідність задач діяльності, що пред'являються до викладачів вищої школи, а саме: захист персоналу навчального закладу від негативних впливів, створення в колективі сприятливого психологічного клімату. Науковець вважає, що ці функції покладаються на керівника освітньої установи. З власного досвіду та на підставі результатів опитувань магістрантів І. Драч зазначає, що при опануванні навчальними дисциплінами ОПП не визначена готовність майбутніх викладачів до виконання виховних функцій, не відображені сучасні тенденції розвитку вищої освіти. Ми згодні з дослідницею щодо нагальної потреби розробки нового галузевого стандарту зі спеціальності «Педагогіка вищої школи» на засадах компетентнісного підходу, в якому необхідно передбачити опанування інноваційними технологіями навчання [5].

У статті Н. Приходькіної описано особливості підготовки магістрів у ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПНУ. Випускаючою у даному вишу є кафедра управління навчальними закладами і педагогіки вищої школи. Науково-педагогічні працівники освітньої установи працювали над державною темою: «Теоретичні та методичні засади управління підготовкою фахівців з педагогіки вищої школи на основі компетентнісного підходу в межах європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу». У даному науковому напрямку викладачами було досліджено: теоретичні засади підготовки фахівців з педагогіки вищої школи на основі компетентнісного підходу, особливості та технологію підготовки фахівців з педагогіки вищої школи за заочною формою навчання та ін. Автор зупиняється на нормативних документах, регламентуючих діяльність магістерської програми «Педагогіка вищої школи», частково торкається змісту питань ОКХ і магістерської роботи. У побудові усіх складників навчально-виховного процесу враховуються принципи безперервності, наступності, ступневості. Приділено увагу практичній підготовці магістрантів із зазначенням мети, завдань, умінь під час проходження асистентської та переддипломної практики. Представлено структуру навчального плану, що для нашого дослідження є особливо цінним. Так, у нормативній частині основного нормативного документу закладу освіти за циклами професійної та практичної підготовки передбачено вивчення наступних дисциплін: 1. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні. 2. Педагогічна та професійна психологія. 3. Фізична культура і психофізіологічний тренінг. 4. Моделювання діяльності фахівця. 5. Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця. 6. Системний підхід у вищій освіті. 7. Педагогічний контроль в системі освіти. 8. Дидактичні системи у вищій школі. 9. Інформаційні технології в освіті. 10. Соціальна та екологічна безпека діяльності. 11. Професійна педагогічна практика. 12. Охорона праці в галузі. 13. Цивільний захист.

А, також варіативної складової за дисциплінами соціогуманітарним і професійно-орієнтованим циклів за вибором ВНЗ: 1. Педагогічні основи розвитку вищої школи. 2. Педагогічна майстерність викладача вищої школи. 3. Інноваційні педагогічні технології. 4. Організація і управління навчально-виховним процесом. 5. Методологія та організація наукових досліджень. Поряд із кожною дисципліною подано мету, що на наш погляд, полегшує розуміння їхнього змісту [6, с. 6–8]. І. Приходькіна вважає, що магістерська програма заочної форми навчання може бути доповнена дисциплінами з медіаосвіти. Нею описано 8 головних принципів медіаосвіти. Цікавою є думка вченої з приводу того, що медіаосвіта, в майбутньому, може стати підґрунтям для підготовки фахівців для ЗМІ, медіа-педагогів та -психологів. Науковець переконана в тому, що викладач вищої школи за допомогою системи новітніх технологій мас-медіа може навчати студентів, критично ставитися до системи інформації. Ми згодні із таким твердженням, адже за допомогою освітніх і інформаційних технологій вже навчають здобувачів вищої освіти, і будуть впроваджувати нововведення для оптимізації навчально-виховного процесу вітчизняних навчальних закладів [6].

Викладачем ПУЕТ Л. Лебедик було проведено наукову розвідку щодо розробки основних принципів підготовки зі спеціальності «Педагогіка вищої школи» в експериментальних і контрольних групах упродовж 2011–2015 рр. Зазначимо, що здобувачів ступеня вищої освіти у даному ВНЗ 2011–2012 н.р. навчалось 24 особи, у 2012–2013 – 14 осіб, у 2013–2014 – 46, 2014–2015 н.р. – 40 осіб [7, с. 166].

Дослідницею виділено наступні принципи підготовки магістрів: 1) пріоритетності досягнення афективних цілей; 2) усвідомленої перспективи; 3) подвійності когнітивної навчальної мети; 4) поділу змісту предметного пізнання; до другої – технологічності навчання і підготовки до діяльності викладача, варіативності, ергономічності, гнучкості, індивідуального консультування. Всі вони були реалізовані під час навчального експерименту з дисциплін, що вивчають магістранти: «Дидактичні системи у вищій школі», «Новітні інноваційні технології у вищій школі», «Педагогічна та професійна психологія», «Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця» та курсової роботи з неї, «Моделювання соціальної діяльності фахівця», «Інформаційні технології в освіті», «Методика викладання у вищій школі», педагогічна підготовка, захист магістерської роботи. Авторкою наголошено, що варто було б охопити всі аспекти підготовки магістрів з «Педагогіки вищої школи» у непедагогічних ВНЗ на зразок реалізації освітніх програм у педагогічних і класичних університетах, які позитивно позначаються на ставленні до предметів психолого-педагогічної підготовки. У подальшому Л. Лебедик було заплановано зробити уточнення сутності принципів підготовки магістрів, впорядкувати термінологію, розглянути компоненти діяльності педагога тощо [7].

Розкриваючи дидактичні особливості викладання дисципліни «Фізична культура і психофізіологічний тренінг» для магістрантів спеціальності 8.18010021 «Педагогіка вищої школи» О. Ігнатюк зазначено, що дана дисципліна складається з трьох змістових модулів: 1) Психологія професійної діяльності та методи психодіагностики та самоконтролю особистості; 2) Психологія індивідуальності, діагностика та корекція особистісної сфери; 3) Зміст, організація та способи самоконтролю за станом свого здоров'я. Опановуючи предмет «Фізична культура і психофізіологічний тренінг» майбутні викладачі вивчають особливості педагогічної діяльності, знайомляться з важливими термінами та протипоказаннями до реалізації основних функцій викладача вищої школи. Автором статті приділено увагу висвітленню питання управлінської ортобіотики, якою повинні оволодіти майбутні викладачі. За допомогою методів: управлінської ортобіотики (рекреація, релаксація, катарсис, технології здорового способу життя, рефлексивний самоменеджмент) і саморозвитку, а також виконання індивідуального завдання магістранти вчать укладати власний план саморозвитку, визначати особистісні якості тощо. Для нашого дослідження матеріал цікавий з однієї сторони тим, що в ньому описано методіку викладання дисципліни «Фізична культура і психофізіологічний тренінг», а з другої О. Ігнатюк перелічено список

дисциплін, що передбачені для вивчення магістрантами спеціальності 8.18010021 «Педагогіка вищої школи» Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», а саме: нормативні навчальні дисципліни професійно-орієнтованого циклу «Педагогічна і психологічна психологія», «Моделювання діяльності фахівця», «Дидактичні системи в освіті», «Педагогічний контроль в системі освіти», «Практична підготовка та стажування» та ін.; вибіркові «Філософія освіти», «Логіка педагогічної діяльності», «Педагогічна спілкування і риторика», «Педагогічна етика», «Педагогіка успіху» та ін. Ми вважаємо, що дисципліна «Фізична культура і психофізіологічний тренінг» допомагає здобувачам вищої освіти гармонійно розвиватися у процесі професійної діяльності, усвідомлювати важливі якості для майбутнього викладача, допомагає у протидії із синдромом професійного вигорання [8].

На важливість формування ергономічної компетентності у магістрантів на міждисциплінарній основі звернуто увагу викладачами НТУ «ХПІ» Ю. Демідовою, О. Ігнатюк. Ними розглянуто сутність ергономічної компетентності на міждисциплінарній основі інтегрованих ергономічних і психолого-педагогічних дисциплін. Авторами виділено інтегровані дисципліни і вони віднесли до ергономічних такі дисципліни: «Безпека життєдіяльності», «Охорона праці», до психолого-педагогічних – «Педагогічна і психологічна психологія», «Моделювання діяльності фахівця», «Фізична культура та психофізіологічний тренінг», «Дидактичні системи в освіті», «Педагогічний контроль у системі освіти», «Практична підготовка та стажування», «Логіка педагогічної діяльності», «Педагогічна етика», «Педагогіка успіху» та ін. Описано завдання курсів інтегрованих ергономічних та психолого-педагогічних дисциплін. Науково-педагогічні працівники вважають, що ергономічна компетентність формується на основі групових соціально-психологічних, фізіологічних, психологічних і психофізіологічних, антропометричних та гігієнічних складових, що входять у зміст модулів вищезазначених дисциплін. У статті приведено приклади міждисциплінарних зв'язків. Ю. Демідова, О. Ігнатюк впевнені в тому, що ергономічна компетентність є однією найважливіших у системі професійної компетентності фахової підготовки майбутніх викладачів [9, с. 452–458].

А. Бойко, О. Ільченко у статті «Концепція підготовки магістра за спеціальністю педагогіка вищої школи» висвітлюють досвід підготовки викладачів у ПНПУ імені В.Г. Короленка. Автори повідомляють, що дана спеціальність пройшла акредитацію наприкінці березня 2015 р. Науковцями визначено перспективи і концепцію підготовки фахівців з означеної спеціальності, види і об'єкти професійної діяльності, нормативний термін навчання. У процесі аналізу даної публікації особливу зацікавленість викликав перелік основних предметів: організація та методологія наукових досліджень; педагогіка вищої школи; психологія вищої школи; методика викладання у вищій школі; інноваційна парадигма освіти і виховання; андрагогіка в системі педагогічних наук; суб'єкт-суб'єктні відносини викладача і студента у вищій школі, педагогічні технології навчання і виховання у вищій школі; історія педагогіки вищої школи [10, с. 147–148].

Грунтовною науковою розвідкою підготовки викладачів вищої школи в умовах магістратури, що спирається на теоретико-методологічні підвалини є докторська дисертація Н. Батечко [11]. У науковій праці слушно зауважено на тому, що оновлення і відкритість освітньої системи потребує вирішення низки нагальних питань, а саме: 1) відсутність гнучкої освітньої системи, цільової державної програми щодо підготовки магістрів; 2) обґрунтування змісту і структури підготовки викладачів ВНЗ; 3) оволодіння різними видами компетентностями; 4) дефіцит спеціально підготовлених фахівців для вищої школи; 5) формування готовності до педагогічної діяльності у викладачів і магістрів технічного ВНЗ та ін.

Слушною є думка вченої, що відкриття магістратур, їхній успішний розвиток реалізується лише у тих ВНЗ, де «існує потужна науково-педагогічна інфраструктура та наукові школи у широкому спектрі наукових напрямів» [11, с. 106]. Дослідницею проаналізовано виділені нею соціально-особистісний, загальнонауковий, процесуально-

діяльнісний, інформаційний, акмеологічний компоненти із складовими: спеціальними (фаховими), психолого-педагогічні, комунікаційні професійно-педагогічної компетентності викладача вищого навчального закладу та виокремлено 9 критеріїв ефективності їх підготовки, на підставі яких дано визначення поняття «професійно-педагогічна компетентність магістра» [там само, с. 215, 223–225]. Н. Батечко звернуто увагу на одну важливу річ при підготовці магістрів за спеціальністю «педагогіка вищої школи» – це наявності ключового протиріччя у концепції підготовки фахівців «між вимогами до завершеної підготовки фахівця з вищою освітою за певним профілем та педагогічною підготовкою майбутнього викладача» [там само, с. 298–299]. З метою його усунення у НУБіП України проводилося дослідження з 2007 р до 2014 р. щодо навчання магістрів за експериментальними навчальними програмами. Використовуючи процесуальний підхід, що зводився до аналізу функцій: проектувальної, організаційної та виконавської і задач діяльності викладача ВНЗ за ОКХ, було визначено перелік нормативних дисциплін за трьома циклами підготовки: гуманітарної, соціально-економічної та професійної практичної: вступ до спеціальності, педагогіка, вікова та психологічна педагогіка, основи наукових досліджень в педагогіці, історія педагогіки, основи педагогічної майстерності, теорія та методика професійного навчання, правові засади наукової та педагогічної діяльності, інформаційні технології в навчанні, теорія та методика виховної роботи, соціальна психологія, педагогічні технології, філософські проблеми наукового пізнання, світовий досвід та тенденції розвитку вищої освіти, вища освіта України і Болонський процес. Вибіркові дисципліни за вибором студента склали часткові методики навчання дисциплін: «Основи загальної екології», «Екологічний моніторинг», «Раціональне природокористування і охорона довкілля» за базовою освітою та: риторика, етика викладача вищої школи, психологія творчості, а за вибором ВНЗ майбутній викладач екологічних дисциплін повинен опанувати такі предмети: ділова іноземна мова, психолого-педагогічні основи міжособистісного спілкування, агроекологічний моніторинг і екологічна експертиза в сільсько-господарському виробництві, екологічна політика, екологічна стандартизація і сертифікація, проблеми екологічної безпеки, екологічний менеджмент та аудит, екологічне управління в АПК. У процесі наукового пошуку, на підґрунті взаємообумовленості принципів, компонентів і рівнів засвоєння змісту, Н. Батечко було розроблено технологію формування змісту підготовки викладачів вищої школи в умовах магістратури й укладено навчальний план за 19-ма спеціалізаціями.

Хотілося б звернути увагу на те, що для магістрантів всіх спеціальностей і спеціалізацій обов'язковими є дисципліни: 1. Аграрне, земельне та екологічне право. 2. Стратегія сталого розвитку природи та суспільства. 3. Філософія науки та інноваційного розвитку. 4. Міжнародна стандартизація та сертифікація технологій, сировини і готової продукції. 5. Ділова іноземна мова. 6. Світове сільське господарство та продовольчі ресурси.

Ми повністю згодні шановним науковцем, що не можна нехтувати цілісністю змістом підготовки майбутніх викладачів ВНЗ, де кожен компонент повинен відповідати принципу та рівню його засвоєння, адже тоді втрачаються логічні зв'язки і, як наслідок, виникають прогалини у навчанні. Фахівцем у галузі вищої освіти звернуто на один важливий факт щодо невідповідності традиційної системи магістерської програми за спеціальністю «педагогіка вищої школи» соціальним потребам. Н. Батечко запропоновано розв'язання даної проблеми за рахунок «розроблення реального й універсального механізму конструювання змісту підготовки майбутніх викладачів вищих навчальних закладів», використовуючи акмесинергетичний підхід [11, с. 304].

У науковому дослідженні А. Каленського розроблено та впроваджено у навчально-виховний процес для магістрантів спеціальності 8.18010021 «Педагогіка вищої школи»: навчально-методичні матеріали з дисципліни «Етика викладача вищої школи», електронний навчальний курс «Етика викладача вищої школи» на базі платформи Moodle. У навчальному посібнику «Етика викладача вищої школи» (співавтори: І. Зайченко і Т. Мельничук) науковцем визначено зміст курсу «Етика викладача вищої школи», проаналізовані етико-

педагогічні ідеї в зарубіжній педагогічній думці, питання педагогічної взаємодії в професійній діяльності викладача. Дуже вдало, на наш погляд, представлена педагогічна система розвитку професійно-педагогічної етики у майбутніх викладачів спеціальних дисциплін. А. Каленський вважає, що потрібно удосконалити сутність, а до структури даної дисципліни ввести наступні змістові теми: 1) специфіка етичної взаємодії; 2) моральний вибір; 3) педагогічно-етична рефлексія. Заслужують на увагу означені норми професійної (біоетики, екоетики та етики з фаху). Науковцем запропоновано оновлення законодавчих освітніх документів з метою висвітлення системи загальнолюдських моральних цінностей, норм і правил і ми з даною пропозицією цілком погоджуємося. При розробці галузевого стандарту за спеціальністю «Педагогіка вищої школи» (в додатках) дослідник пропонує визначити: соціальні професійно-педагогічні етичні здібності майбутнього викладача ВНЗ; основні норми та правила професійно-педагогічної етики; застосування методів міжособистісних відносин викладачів і студентів. Слушним є пропозиції дослідника з приводу активізації та мотивації дотримання норм професійно-педагогічної етики викладачів, проведення моніторингу рівнів розвиненості професійно-педагогічної етики, укладання і запровадження «Етичного кодексу науково-педагогічного працівника» тощо. Ми повністю підтримуємо думку вченого з приводу оновлення стандартів галузевого та вищого навчального закладу щодо формування кадрового складу з високими морально-етичними якостями [12, с. 8–9, 17, 21, 30–31].

У фундаментальній науковій праці з розвитку вітчизняної університетської освіти у середині ХХ – на початку ХХІ ст. Н. Терентьевої – викладача кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка описано досвід укладання акредитаційної справи і навчального плану з підготовки магістрів спеціальності «Педагогіка вищої школи» (2010 р., у співавторстві з В. Бобрицькою). На вимогу часу до нього було введено такі дисципліни: Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освіті; Вступ до університетських студій; Інтеграційні процеси у вищій освіті; Управління ІТ ВНЗ; Інноваційні процеси у вищій школі; Полікультурна педагогіка; Моніторинг навчальних досягнень. Авторка на той час викладала предмети: Вступ до університетських студій, Моделювання діяльності фахівця, Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця, Моніторинг навчальних досягнень за якими розроблено дистанційні курси, адже вони не забезпечені підручниками. Дослідниця вважає, що запровадження таких дисциплін як: Технологія формування інформаційної культури, Технологія застосування засобів ІКТ у предметному навчанні; Технологія підготовки педагога до комп'ютерних занять; Технологія використання Інтернет-ресурсів у навчальному процесі; Технологія медіаосвіти буде сприяти формуванню інформаційної культури магістрантів [13, с. 312–313]. Н. Терентьевою зазначено, що нормативна частина навчального плану відповідає галузевому стандарту, а дисципліни варіативної складової обиралися за компетенціями. Тому, на підставі соціально-особистісних, загальнонаукових, інструментальних, загальнопрофесійних, спеціалізовано-професійних було обрано наступні вибіркові дисципліни за вибором ВНЗ: Історія освітньо-виховних систем; Державні стандарти і якість вищої освіти; Компаративна педагогіка вищої школи; Вища освіта України і Болонський процес; Тренінг розвитку комунікативної компетентності викладача вищої школи; Гендерна педагогіка, а за вибором студентів: Педагогічна деонтологія / Конфліктологія; Педагогічна діагностика / Педагогіка інновацій у вищій школі [там само, с. 319].

У процесі наукового пошуку авторкою зроблено порівняльний аналіз укладання навчальних планів 2010 р. та 2011 р. [там само, с. 321–323]. На підставі компетентнісного підходу педагогічним колективами ряду вітчизняних ВНЗ відбулося створення освітніх програм з метою укрупнення навчальних дисциплін для уникнення дублювання навчального матеріалу [там само, с. 326]. З урахуванням компетентностей (Проект Tuning) було розроблено новий початковий план підготовки магістрів спеціальності «Педагогіка вищої школи». Обов'язкова частина містила наступні дисципліни: Методологія прикладних досліджень (4 кр., 120 год.), Психологія вищої школи (4 кр., 120 год.), Дидактика і методика викладання у вищій школі (9 кр., 270 год.), Теорія і методика виховання у вищій школі (4 кр.,

120 год.), Сучасна компетентнісно орієнтована університетська освіта (4 кр., 120 год.), Моделювання діяльності викладача ВНЗ на компетентнісній основі (5 кр., 150 год.), Професійна компетентність викладача ВНЗ (6 кр., 180 год.), Інтеграційні процеси у вищій школі (4 кр., 120 год.), Компаративістика вищої школи (4 кр., 120 год.). А, вибіркова – Сучасні підходи до організації освітнього процесу у ВНЗ; Формування корпоративної культури; Проектування освітнього середовища у ВНЗ; Наукова організація праці (Time-management); Основи моніторингу якості освіти; Історія освітньо-виховних систем; Історія вищої освіти України; Зарубіжний досвід реалізації компетентнісного підходу; Освітня політика країн Європейського Союзу; Цілі розвитку тисячоліття: ризики та проблеми; Педагогічна техніка викладача ВНЗ; Комунікативний тренінг; Риторика (ораторське мистецтво); Тренінг публічних виступів; Основи комунікативно-креативної культури викладача ВНЗ; Інноваційні технології у вищій школі; Освітні технології; Педагогічні технології у вищій школі; Інноваційні освітні технології; Інноваційні технології у вищій школі; Освітні технології; Педагогічні технології у вищій школі; Інноваційні освітні технології; Управління у сфері вищої освіти; Аксиологічна парадигма управління освітою; Теорія і практика менеджменту в освіті; Система фахових компетентностей викладача ВНЗ; Управління якістю освіти у вищій школі; Педагогіка толерантності; Етичні засади діяльності викладача ВНЗ; Крос-культурні проекти; Педагогічна акмеологія; Професійно-педагогічна культура викладача ВНЗ [там само, с. 332–333]. Дослідницею презентовано авторські робочі програми з пропедевтичних дисциплін: «Вступ до університетських студій» [там само, с. 456–483] та «Університетські студії» (Сучасна університетська освіта) (додаток Б, с. 484–501), а також «Робота з архівними (історичними) джерелами» (додаток В), програма професійної безвідривної архівної практики (додаток Д). Ми вважаємо, що Н. Терентьевою змістовно проаналізовано програму підготовки магістрів спеціальності «Педагогіка вищої школи». Матеріал додатків і перелік дисциплін буде корисним педагогічним колективам інших ВНЗ для розробок власних програм і навчальних планів [12].

При ознайомленні з «ГСВОУ-05. Освітньо-професійна програма підготовки магістра за спеціальністю специфічних категорій 8.00005 «Педагогіка вищої школи»» [14] ми бачимо, що у додатку Б наведено вивчення 11 рекомендованих дисциплін і практик, а саме:

ПП. 01	Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні
ПП. 02	Педагогічна та професійна психологія
ПП. 03	Фізична культура та психофізіологічний тренінг
ПП. 04	Моделювання діяльності фахівця
ПП. 05	Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця
ПП. 06	Системний підхід у вищій освіті
ПП. 07	Педагогічний контроль в системі освіти
ПП. 08	Дидактичні системи у вищій освіті
ПП. 09	Інформаційні технології в освіті
ПП. 10	Соціальна та екологічна безпека діяльності
ПП. 11	Практична підготовка та стажування

Зробимо спробу порівняти фахові дисципліни при укладанні навчальних планів деякими вітчизняними ВНЗ відповідно до ГСВОУ-05. ОПП (див. табл. 1).

З таблиці 1 можна бачити, що лише СОІПО повністю дотримується стандарту ОПП. ДДПУ об'єднали 2 дисципліни «Моделювання діяльності фахівця» та «Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця» в одну під назвою «Моделювання освітньої підготовки і професійної діяльності фахівця», а замість «Практична підготовка та стажування» надали назву «Асистентська та науково-дослідна практика» далі всі інші дисципліни у навчальному плані прописано відповідно до стандарту.

У 7 із 10 ВНЗ України викладаються дисципліни «Дидактичні системи у вищій освіті», «Інформаційні технології в освіті», «Педагогічний контроль в системі освіти», «Педагогічна та професійна психологія»; у 6 із 10 – магістранти вивчають дисципліни: «Моделювання діяльності фахівця» та «Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця», «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні»; у 3 із 10 передбачена

«Практична підготовка та стажування» і опанування предметом «Фізична культура та психофізіологічний тренінг»; у 5 із 10 ведеться викладання: «Системний підхід у вищій освіті», «Соціальна та екологічна безпека діяльності».

Таблиця 1.

Відповідність фахових дисциплін стандарту ОПП у вітчизняних ВНЗ

Стандарт дисциплін і практик за ОПП	ВНЗ / Перелік фахових дисциплін								
	Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля	СНУ імені Тараса Шевченка	Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (СОІПО)	Вищий навчальний заклад Університет економіки та права «КРОК»	ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янка»	Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара	Львівський національний університет	Українська інженерно-педагогічна академія	ДВНЗ «Добровіський державний педагогічний університет» (ДДПУ)
Дидактичні системи у вищій освіті	Вибіркова дисципліна (циклу гуманітарної підготовки)	Дидактичні технології у вищій школі	Дидактичні системи у вищій освіті	Освітні технології	Дидактичні системи у вищій освіті	Дидактичні системи у вищій освіті	Дидактичні системи у вищій освіті	Інноваційні технології в освіті	Дидактичні системи у вищій освіті
Інформаційні технології в освіті	Новітні технології організації навч.-вих. проц. у вищій школі / Інтелектуальні технології навчання	Дидактика вищої школи	Інформаційні технології в освіті	Інформаційні технології в освіті	Інноваційні технології навчання та виховання у ВНЗ	Інформаційні технології в освіті	Інформаційні технології в освіті	Інформаційні технології в освіті	Інформаційні технології в освіті
Моделювання діяльності фахівця	Моделювання діяльності фахівця	Історія педагогіки вищої школи	Моделювання діяльності фахівця	Моделювання діяльності фахівця	Моделювання діяльності фахівця	Моделювання діяльності фахівця	Моделювання діяльності фахівця. Підмайстерність	Менеджмент освіти	
Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця	Курсова робота	Компаративна педагогіка вищої школи	Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця	Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця	Моделювання освітньої та професійної діяльності фахівця	Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця	Методика викладання у вищій школі	Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця	Моделювання освітньої підготовки і професійної діяльності фахівця
Педагогічна та професійна психологія	Психологія вищої школи	Менеджмент вищої школи	Педагогічна та професійна психологія	Педагогічна та професійна психологія	Педагогічна та професійна психологія	Педагогічна та професійна психологія	Педагогічна та професійна психологія	Нормативно-правове забезпечення освітньої діяльності	Педагогічна та професійна психологія
Педагогічний контроль в системі освіти	Педагогіка вищої школи	Методика викладання у вищій школі	Педагогічний контроль в системі освіти	Педагогічний контроль у системі освіти	Педагогічний контроль в системі освіти	Педагогічний контроль у вищій освіті	Педагогічний контроль в системі освіти		Педагогічний контроль в системі освіти
Практична підготовка та стажування	Педагогічна майстерність викладача вищої школи	Методологія і організація наукових досліджень у вищій освіті	Практична підготовка та стажування	Правові аспекти управління навчальним закладом	Педагогічна майстерність викладача вищої школи	Практична підготовка та стажування	Новітні технології навчально-виховного процесу у вищій школі	Сучасні освітні системи	Асистентська та науково-дослідна практика
Системний підхід у вищій освіті	Професійно-педагогічна комунікація	Організація навчального процесу у вищій школі	Системний підхід у вищій освіті	Системний підхід в освіті	Системний підхід у вищій освіті		Виховна робота у вищій школі		Системний підхід у вищій освіті
Соціальна та екологічна безпека діяльності	Компаративна педагогіка вищої школи. Медіапедагогіка	Правові аспекти освітньої діяльності у ВНЗ	Соціальна та екологічна безпека діяльності	Цивільний захист	Педагогічна етика викладача вищої школи	Соціальна та екологічна безпека діяльності		Соціальна та екологічна безпека діяльності	Соціальна та екологічна безпека діяльності
Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні	Управління навчальною і виховною діяльністю у ВНЗ	Професійно-педагогічні комунікації англійською мовою	Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні		Педагогіка та психологія вищої школи	Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні	Теорія і практика вищої професійної освіти	Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні	Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні
Фізична культура та психофізіологічний тренінг		Структурування змісту навчальної дисципліни	Фізична культура та психофізіологічний тренінг	Охорона праці в галузі;	Психологія професійного вигорання				Фізична культура та психофізіологічний тренінг
		Теоретичні основи педагогіки вищої школи			Методика викладання у вищій школі				
		Теорія та методика виховання у ВНЗ			Методика виховної роботи у вищій школі				
					Методологія та організація наукових досліджень				

З наведених даних простежується деяке відхилення від рекомендованих дисциплін за стандартом ОПП. У більшості випадків ВНЗ тримають лінію укладання навчальних планів відповідно до чинних вимог.

Висновки. Отже у полі науковців знаходилися актуальні проблеми підготовки магістрів за спеціальністю «педагогіка вищої школи». Для приведення у відповідність сучасним вимогам магістерську програму автори наукових праць пропонують: 1) розробити новий галузевий стандарт зі спеціальності «Педагогіка вищої школи» на засадах компетентнісного підходу; 2) оновити галузевий стандарт та вищого навчального закладу щодо формування кадрового кляду з високими морально-етичними якостями; 3) охопити всі аспекти підготовки магістрів з «Педагогіки вищої школи» у непедагогічних ВНЗ; 4) розробити цілісний зміст підготовки майбутніх викладачів ВНЗ; 5) оновити і підготувати законодавчі освітні документи; 6) провести моніторинг рівнів розвиненості професійно-педагогічної етики тощо. Ми цілком підтримуємо думки шановних науковців і вважаємо, що вони дуже слушні для укладання й оприлюднення нових пакетів документів на загальнодержавному, регіональному (обласному, районному), внутрішньо вузівському рівні щодо якісного навчання і виховання за освітньо-професійною програмою «педагогіка вищої школи».

Список використаної літератури

1. Про введення в дію переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. N 787: наказ МОНУ від 9.11.2010 року №1067 [Електронний ресурс] // Osvita.ua. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/10432/.
2. Кайдалова Л.Г. Досвід підготовки магістрів зі спеціальності «Педагогіка вищої школи» [Електронний ресурс] / Л.Г. Кайдалова, Н.Б. Щокіна // Електронний архів Національного фармацевтичного університету. – Режим доступу: <http://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/2835/1/досвід%20підготовки.PDF>.
3. Зайченко І. Про удосконалення змісту курсу «Етика викладача вищої школи» для магістрантів спеціальності «педагогіка вищої школи» [Електронний ресурс] / І. Зайченко // Матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії (30–31 липня 2014). – С. 65–67 // Scientific Conferences. – Режим доступу: <http://conferences.neasmo.org.ua/en/art/682>.
4. Про затвердження рекомендацій щодо зовнішнього вигляду (дрес-коду) працівників Секретаріату Кабінету Міністрів України: наказ від 30.09.2010 р. № 155 [Електронний ресурс] // Урядовий Портал. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=243701680>.
5. Драч І. Проблеми підготовки майбутніх викладачів вищої школи в умовах магістратури [Електронний ресурс] / І. Драч // Наукові конференції. – Режим доступу: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/843>.
6. Приходькіна Н.О. Особливості підготовки фахівця за магістерською програмою «Педагогіка вищої школи» у ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України [Електронний ресурс] / Н. О. Приходькіна // Збірник наукових праць Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2013. – Вип. 41. – С. 278–284.
7. Лебедик Л. Принципи підготовки магістрів спеціальності «педагогіка вищої школи» / Л. Лебедик // Витоки педагогічної майстерності: зб. наук. пр. – Вип. 14 – Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2014. – С. 165–169.
8. Ігнатюк О.А. Дидактичні особливості викладання дисципліни «Фізична культура та психофізіологічний тренінг» магістрантам спеціальності «Педагогіка вищої школи» [Електронний ресурс] / О. А. Ігнатюк // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2015. – № 3. – С. 80–86.
9. Демідова Ю. Є. Формування ергономічної компетентності магістрантів спеціальності «Педагогіка вищої школи» на міждисциплінарній основі / Ю. Є. Демідова, О. А. Ігнатюк // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / гол. ред. Т. І. Сущенко. – Запоріжжя : КПУ, 2015. – Вип. 40 (93). – С. 452–458.
10. Бойко А., Ільченко О. Концепція підготовки магістра за спеціальністю педагогіка вищої школи / А. Бойко, О. Ільченко // Педагогічні науки. – Полтава, 2015. – № 63. – С. 147–148.
11. Батечко Н. Г. Теоретико-методологічні засади підготовки викладачів вищої школи в умовах магістратури : дис... доктора пед. наук : 13.00.04 / Ніна Григорівна Батечко. – К., 2016. – 669 с.
12. Каленський А.А. Система розвитку професійно-педагогічної етики у майбутніх викладачів спеціальних дисциплін вищих навчальних закладів аграрної та природоохоронної галузей: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / А.А. Каленський. – К., 2016. – 39 с.
13. Терентьева Н.О. Тенденції розвитку університетської освіти в Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ століття): дис... доктора пед. наук : 13.00.01 / Наталія Олександрівна Терентьева. – К., 2016. – 567 с.

14. ГСБОУ-05. Галузевий стандарт вищої освіти України. Освітньо-професійна програма підготовки магістра за спеціальністю специфічних категорій 8.000005 «Педагогіка вищої школи» кваліфікації 231 «Викладач університетів та вищих навчальних закладів». Видання офіційне. – К. : МОНУ, 2005. – I-III с. + 34 с.

References

1. *On introduction of the list of specialties, which are trained in universities for education and skill levels of specialist and master.* (2010). Освіта.UA. Retrieved 30 September 2016, from http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/10432/ (in. Ukr.).
2. Kaidalova, L.H., Shchokina, N.B. (2008). *Experience in preparing masters in specialty "Pedagogy of high school"*. Dspace.nuph.edu.ua. Retrieved 30 September 2016, from <http://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/2835/1/dosvid%20pidhotovky.PDF>. (in. Ukr.).
3. Zaichenko, I. (2014). *On improving the content of the course "Ethics teacher of high school" for undergraduates specialty "Pedagogy of high school"*. Retrieved 30 September 2016, from <http://conferences.neasmo.org.ua/en/art/682>. (in. Ukr.).
4. *On approval of recommendations on appearance (dress code) of employees of the Cabinet of Ministers of Ukraine order of 30.09.2010. Number 155* (2010). Kmu.gov.ua. Retrieved 30 November 2016, from <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=243701680>. (in. Ukr.).
5. Drach, I. (2013). *The problems of training future teachers of higher education in the conditions of Magistracy* | Scientific conferences. Oldconf.neasmo.org.ua. Retrieved 30 November 2016, from <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/843>. (in. Ukr.).
6. Prykhodkina, N.O. (2013). Features training in the master's program "Pedagogy of high school" in SHEE "University Education Management" NAPS Ukraine. *Collection of scientific papers the Military Institute of Kyiv National Taras Shevchenko University, 41, 278–284.* (in. Ukr.).
7. Lebedyk, L. (2014). Principles of preparation of masters specialty "Pedagogy of high school". *The origins of pedagogical skills: a collection of scientific papers, 14, 165–169.* (in. Ukr.).
8. Ihnatiuk, O.A. (2015). Didactic features of teaching "Physical education and psycho-physiological training" undergraduates specialty "Pedagogy of high school". *Theory and practice of the management of social systems, 3, 80–86.* (in. Ukr.).
9. Demidova, Yu.Ye., Ignatyuk, O.A. (2015). Formation ergonomic expertise undergraduates specialty "Pedagogy of high school" in an interdisciplinary manner. *Pedagogy formation of creative personality in higher and secondary schools: technologies.* In T.I. Sushchenko (Ed.). Zaporozhye, 40 (93), 452–458. (in. Ukr.).
10. Boiko, A., Ilchenko, O. (2015). The concept of training master's degree in pedagogy of higher education. *Pedagogical Sciences, Poltava, 63, 147–148.* (in. Ukr.).
11. Batechko, N.H. (2016). *Theoretical and methodological principles of training high school teachers in terms of Magistracy.* (Doctor of Pedagogy Dissertation). (in. Ukr.).
12. Kalenskyi, A.A. (2016). The system of vocational and educational ethics of the future teachers of special disciplines of higher educational institutions of agricultural and environmental sectors (Doctor of Pedagogy Dissertation) *Thesis.* Kyiv. (in. Ukr.).
13. Terentieva, N.O. (2016). *Trends in university education in Ukraine (second half of XX – beginning of XXI century).* (Doctor of Pedagogy Dissertation). (in. Ukr.).
14. *ISHE–05.* (2005). Industry standard for higher education in Ukraine. Educational and vocational training program for master's degree in specific categories 8.000005 "Pedagogics of High School" training 231 "Teacher universities and higher education institutions". Publication of the official. Kyiv: Ministry of Education and Science of Ukraine. (in. Ukr.).

CHERKASHYNA Liudmyla,

Candidate of Pedagogical Sciences,

Senior Lecturer of the Chair of Pedagogics of Higher School, SHEI "Donbas State Pedagogical University",

e-mail: ljuda_cherk@ukr.net

CHEREDNYK Olena,

Candidate of Pedagogical Sciences, Head of the Educational and Methodical Department,

Associate Professor of the Chair of Management of Educational Institutions,

SHEI "Donbas State Pedagogical University"

e-mail: 21raduga-duga21@mail.ru

ANALYSIS OF SCIENTIFIC PEDAGOGICAL LITERATURE ON THE PROBLEM OF TRAINING OF MASTERS IN SPECIALTY "PEDAGOGY OF HIGHER SCHOOL" AT UNIVERSITIES OF UKRAINE

Abstract. Realizing the urgent need for highly qualified specialists of universities, and also taking into account the modern requirements for the individual of the lecturer, that requires constant self-improvement, self-development and training qualification the government issued the order of the Cabinet of

Ministers of Ukraine dated 27.08.2010 Number 787, which approved specialty 8.18010021 "Pedagogy of Higher School". Moreover, since 2011/2012 academic year the new list was enacted. According to the current requirements, universities passed all the stages of preparation of the licensing cases and received the relevant documents on training specialists in specialty 8.18010021 "Pedagogy of Higher School".

Our aim is to summarize the experience, to find the common and different features concerning the preparation of the applicants of the educational level "Master" in specialization "Pedagogy of Higher School" in Ukraine.

The article highlights the following: theoretical and methodological foundations, peculiarities, principles and experience of training specialists in accordance with the program of Master "Pedagogy of Higher School". It is paid attention to the tendencies of the development of native university education in Ukraine from the point of view of the historical plane and at the modern period of its development, the formation of ergonomic competence on the interdisciplinary basis. The views of scientists on the system of the development vocational and pedagogical ethics of future teachers and improving the content of the course "Ethics of a teacher of higher school", didactic features of teaching the discipline "Physical education and psycho-physiological training" of preparing masters in specialty "Pedagogy of higher school" are given. The authors of the article present the theoretical material in the form of lectures-discussions, problematic and binary lectures, the use at the workshops the latest technologies: micro training, trainings, working in pairs, mutual training and others. It is described the creating of the educational plans of universities and the development of the basic principles of training in specialty "Pedagogy of higher school". In the scientific works, it is presented the theory and practice, conceptual and organizing-methodic foundations of training future teachers. The scientists represent the pedagogical system of the development of professional and pedagogical ethics of future teachers of special disciplines at universities of the agricultural and nature protection areas. The researchers have developed the authors' working programs; have improved the contents of the courses.

Therefore, in the field of the researchers the actual problems of preparing Masters in Specialty "Pedagogy of Higher School" were. To bring in conformity Master's program with the modern requirements the authors of scientific works offer: 1) to develop a new branch standard in the specialty "Pedagogy of Higher School" on the basis of the competence approach; 2) to update the branch standard at universities concerning the formation of the personnel with high moral and ethical qualities; 3) to cover all the aspects of preparing the Masters of "Pedagogy of Higher School" at non-pedagogical universities; 4) to develop the holistic content of training future lecturers of Universities; 5) to update and prepare legal educational documents; 6) to monitor the levels of the development of professional and teaching ethics etc. We fully support the ideas of the respected scientists and believe these ideas are appropriate for the creation and publication of new documents at the national, regional (oblast, district), intra university level concerning the quality education and training in the educational and professional program "Pedagogy of Higher School".

Keywords: *master, pedagogy of higher school, teacher of universities, cycles, regulatory and selective educational subjects, specialty, specialization, specialists.*

*Одержано редакцією 26.09.2016
Прийнято до публікації 30.09.2016*